

smučina

ELAN

GLASILO DEL. SKUPNOSTI ELAN TOVARNE ŠPORTNEGA ORODJA BEGUNJE NA GORENJSKEM

Kranjska gora

in Planica v znamenju Elana

Navijači v Kranjski gori

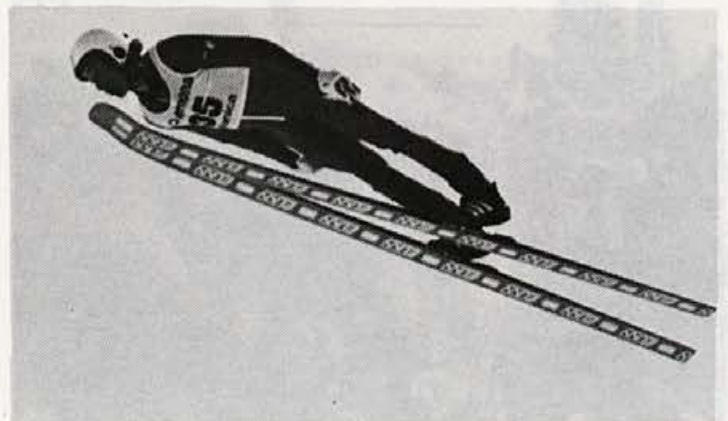
Stane Dolanc v razgovoru z Bojanom Križajem v Kranjski gori

9. KONGRES ZKS

Deveti kongres Zveze komunistov Slovenije bo priložnost za to, da temeljito ocenimo, kaj smo v zadnjem obdobju dosegli, pa tudi, česa nismo uresničili, ter za to, da se na njem dogovorimo za naše nadaljnje naloge.

Steve Collins Car, je preizkusil naše nove smuči

Križaj v Kranjski gori

Stenmark v Kranjski gori

Tone Fornezzi-Tof, Bojan Križaj, Dušan Senčar

Jože Kuralt je šele na kraju sezone našel dobro formo

Po nekaj letih naporov, je kranjskogorskim prirediteljem uspelo speljati tekmo za svetovni pokal v alpskih disciplinah, tako kot so si želeli. Snega je bilo tokrat dovolj. Zadnji sneg, ki je napadel je bil celo odveč. Organizatorji so se morali zato ukvarjati z odstranjevanjem novo zapadlega snega, kar pa je za kranjskogorske izkušnje nekaj nenavadnega. Kljub temu lahko ugotovimo, da so bile smučarske steze dobro pripravljene, kar pa posebno velja za soboto, ko je bil na sporedu slalom.

V Kranjsko goro so prispeli vsi tisti tekmovalci, ki so imeli še kakršne koli ambicije na lestvici za svetovni pokal. Se pravi izbrani med izbranimi. Tudi to je dalo svoj pečat prireditvi. Tekmovalcev ni bilo preveč, tako so mnogoštevilni gledalci spremljali tekmo do konca, saj so bila zbrana res le največja imena tehničnih disciplin. Sploh pa so bili gledalci tisti, ki so imeli največ od prireditve. Morda ne toliko v petek, ker se naši niso najbolje odrezali – da pa smo navijali le zanje in morda še za Stenmarka, smo tako, ali tako pokazali. Posebno nekateri neumorni navijači. Le ti pa bi po toliko letih spremljanja naše bele karavane, lahko le spregledali, da so naši fantje in dekleta prijatelji tudi s svojimi konkurenti, pa naj bodo le ti iz Švedske, Luxemburga ali pa iz ZDA. In ne samo, da so prijatelji. Kadar so poraženi od svojih tekmecev, jim stisnejo roko in s tem izrazijo spoštovanje do njihovega znanja smučanja. No kot že rečeno, naši navijači tega še niso opazili, in so se obnašali neprimerno in predvsem nešportno. Ne vsi, kajti nekateri so »navijali« za vsakega smučarja pa čeprav se je imenoval – recimo Phil Mare. Verjetno prvi ne vedo kakšen je občutek ko zmagaš.

Prav gotovo pa ne vedo kakšen je občutek, če te publika izžvižga, kajti če bi to vedeli, bi

se – v to sem prepričan, obnašali športno in bodrili vsakega, ki zna dobro smučati – to pa znata brata Mahre prav gotovo. Na koncu tega odlomka bi postavil samo še vprašanje: Kaj bi rekli mi, če bi videli in slišali neposredno ali preko TV ekranov, da so našega Strela ali Križaja kjer koli na svetu sprejeli z žvižganjem? Seveda pa je bil naš največji beli praznik v soboto, ko je slavil Bojan Križaj in ko so slavile naše smučice in sicer kar dvojno zmago. V soboto ko je prišlo pod belo strmino največje število gledalcev odkar se vrtijo kranjskogorske žičnice. In tako je tudi pravilno, saj smo tako najbolje proslavili ponoven uspeh naših smučarjev in tako dokazali da smo Slovenci narod smučarskih privrženecv.

Nekatere, ki niso prišli med prvimi, je verjetno presenetilo – pa čeprav nismo ravno razsipni, da od njih ni nihče zahteval plačila vstopnice. Zgodilo se je namreč, da je množica gledalcev presenetila organizatorje in mu je tam pri približno petnajst tisoč zmanjkalo vstopnic. Da pa nas je bilo približno še enkrat toliko vsi vemo. Prepričan sem, da bi vsi radi plačali vstopnico, saj verjamemo da bi tudi s tem pomagali našemu športu. Škoda?! Iz Kranjske gore smo se velika večina vračali zelo zadovoljni. Tekmovalci zadovoljni z uspehi, z odlično organizacijo prireditve in zadovoljni, ker so jih številni gledalci prepričali, da njihovo znanje še vedno veliko velja.

Gledalci zadovoljni s tem kar so videli in mi kot proizvajalec smučic, zadovoljni s tem kar so tekmovalci na naših proizvodih dosegli. Prepričan sem, da so le redki, ki so odšli iz Kranjske gore z greknim priokusom, pa tudi ti se bodo vrnili domov z lepimi spomini, če nas bodo le še enkrat obiskali. V to sem trdno prepričan!

B. Dolhar

Planica

Johan Saetre Nor.

Josef Samek

Rajko Lotrič

Za nas se je začela Planica tako kot vsako leto: organizacija tekmovalnega servisa za smuči, preskrbeti je bilo potrebno nalepke organizacijskega komiteja in s tem prostor za servisne avtomobile ob skakalnici ter delovni prostor za serviserja. Imeli pa smo še eno večjo nalogo in sicer test in popularizacijo naših novih skakalnih smučí - PC 200.

Prostor pod skakalnico smo si po skupni akciji zagotovili, vendar je bilo še vedno nemoogo imeti dva servisna avtomobila. Po mnenju organizatorja zadostuje eden. Tudi mi smo se sprijaznili z enim, čeprav vemo, da drugje domačim proizvajalcem ne bi delali težav zaradi dveh avtomobilov.

Toda le uvod je bil tak. Če zanemarimo to malenkost, pa lahko ugotovimo, da je bila

prireditev tudi po organizacijski plati takšna kot že dolgo ne, tekmi sta bili zanimivi in vreme odlično. Skandinavci se v soboto kar niso in niso mogli odpraviti v hotel, saj se jim je zdelo, da sonce ob tem času nikjer tako toplo ne greje kakor v Planici. Vsi tekmovalci pa so bili izredno zadovoljni s pripravo skakalnic.

Mi smo to splošno razpoloženje izkoristili in ponudili naše nove smučí v test ekipama ZDA in Kanade, ki še nista preizkusili teh smučí. Tekmovalci, ki so bili pripravljani in vzpodbujeni s strani trenerjev, so ponovno dokazali, da ima vendarle prav naš Inštitut, ko trdi, da je izdelal novo, varnejšo in do neke mere boljše smučo od ostalih proizvajalcev.

Skakalci, ki so našo skakalno smučo testirali so bili raz-

ličnih kvalitet, prav gotovo pa je bil med njimi najboljši Steve Colins, ki je kakor tudi vsi ostali, pohvalil našo smučko. To pa je bila voda na naš mlin ob pravem trenutku.

V Kranjski gori je bil v okviru finalnega tekmovanja v skokih sklican tudi sestanek, katerega sta vodila Torbjörn Igeseth in Milo Belonožnik, člana komiteja za skoke, pri komisiji za material-opremo tekmovalcev, ki deluje v okviru FIS organizacije. Na tem sestanku sta se posvetovala z vsemi prisotnimi trenerji (od vodilnejših so manjkali le Japonci in Finci) o tem, ali smatrajo, da je naša smučka dovolj varna in primerna za vsa - tudi FIS tekmovanja. Zaključek na tem sestanku: skakalne smučí ELAN PC 200 priporočajo vsi prisotni trenerji in smatrajo, da bi morali v sezoni 1982/83 dovoliti nastope na teh smučeh na vseh tekmovanjih.

Proti tej ugotovitvi so glasovali le nekateri prisotni funkcionarji, ki pa verjetno niso sledili razvoju skakalnega športa, marveč so jih vodili vse drugačni cilji.

Po naše rečenó: uspeli smo med neposrednimi proizvajalci. Upamo lahko, da bo predsedstvo FIS demokratično prisluhnilo njihovem glasu. Sami tekmi sta potekali v izredno lepem vremenu, pri odlično pripravljenih skakalnicah in v znamenju boja med ekipama

Avstrije in Norveške. Ze trening, kakor tudi tekma sama je jasno kazala na to, da na posamezni tekmi ne bo mogel zmagati nihče drug kot Norvežan Ole Bremseth, da pa bo toliko bolj zanimiv boj za ostala mesta in s tem tudi boj za končno ekipno zmago. No tudi posamezno skupno zmago je odločila še Planica, kjer si je zmago zagotovil že v soboto Avstrijec Armin Kogler pred rojakom Hubertom Neuperjem.

Zadnji dan Planice, ki je bila tudi zadnja tekma svetovnega pokala za sezono 1981/82 pa je prinesel in to še v zadnji seriji zmagovalca v ekipni konkurenci. Zmagala je avstrijska ekipa z Arminom Koglerjem na čelu. Še en podatek je prav gotovo zanimiv in sicer, da je bil v nedeljo najboljši tekmovalc na naših smučeh Josef Samek, na petem mestu, kar prav gotovo kaže na to, da se ekipa ČSSR ponovno približa na vrh svetovnega skakanja.

Morda bi se ustavil še ob tem: kakšno vlogo so igrali naši jugoslovanski tekmovalci. Mnenja sem, da razen Mirana Tepeža in morda še Rajka Lotriča, ne moremo pohvaliti nikogar drugega. Kje so vzroki ne bom skušal ugotavljati. Lahko pa prav gotovo trdim, da ne v smučeh. Smučí, katere je pripravil vsem Elanovim tekmovalcem naš serviser Bojan Jošt, so imele najboljše hitrosti. Branko Dohar

Zelenica 1982: 1. Strolz Hubert, Avstr.; 2. Križaj Bojan, Jug.; 3. Jäger Gerhard, Avst.; 4. Giorgi Alex, Ita., 5. Nöckler Bruno, Italija.

Novo specialno vozilo MERCEDES za prevoz čolnov, last Elana

Finale alpskega svetovnega pokala

Zapis s finala svetovnega pokala v Sansicariu in Montgenevru v času od 24. do 28. 3. 1982

Tekmovanje v svetovnem pokalu v alpskem smučanju za moške in ženske za sezono 1981/82 je zaključeno. V času od 24. do 28. 3. 1982 so se zaključni boji odigrali v italijanskem zimskošportnem centru Sansicario v bližini Sestrier in v sosednjem francoskem Montgenevru. Tekmovalci so zbrali še svoje zadnje moči, da bi se pomerili v veleslalomu in slalomu ter v paralelnem slalomu, ki pa je štel le za točke za ekipe ne pa za posameznike. Po uspehih naših tekmovalcev v Kranjski gori – predvsem Križaja in Stenmarka smo upali tudi v Sansicariu in Montgenevru na najboljši razplet v našo korist. Pričakovati je bilo, da bosta tako Križaj kot Stenmark z zadnjimi napori dala use od sebe, prvi zaradi tega, da bi potrdil svojo srebrno kolajno in zadnje uspehe v Kranjski gori, Stenmark pa, da bi izkoristil zadnje možnosti, ki so se mu sicer v majhni meri, vendar še vedno ponujale, da v posameznih disciplinah eventualno premaga Phila Mahra. Rezultati so sedaj že znani in namen tega sestavka ni, da bi ponovno opisovali vrstne rede tekmovalcev. Vsem je znano, da Ingemar tokrat ni uspel osvojiti niti celotnega svetovnega pokala, kar tudi ni bil njegov cilj, niti ni uspel osvojiti nobene od posamičnih disciplin (slaloma oz. veleslalom), kar si je zadal za nalogo. Ingemar je torej izpolnil le svoje obljube, ko je že pred sezono dejal, da starta na zlati kolajni na svetovnem prvenstvu v Schladmingu. Istočasno pa je povedal, da želi osvojiti posamične discipline slalom in veleslalom, ker je bilo jasno, da z ozirom na nespremenjen način točkovanja svetovnega pokala nima nobenih možnosti za uspeh v svetovnem pokalu skupno. Bojan Križaj pa je ob poškodbi Borisa Strela in ob nekoliko slabši formi ostalih članov jugoslovanske reprezentance ponovno ob zaključku svetovnega pokala predstavljal moža, ki je reševal ugled jugoslovanskega smučanja, ki si ga je z dosedanjimi uspehi gotovo že pridobilo.

Tudi jugoslovanske ženske so ponovno dokazale, da je sedaj naše žensko alpsko smučanje v vzponu, saj je Anja Zavadlav na zadnjem slalomu sezone celo dosegla najboljši uspeh Jugoslovanek v vseh slalomih doslej. S svojim uspehom v zadnjem slalomu v Montgenevru, ko se je plasirala na četrto mesto, je osvojila tudi toliko točk v svetovnem pokalu, da se je uvrstila med prvih 32 v skupni uvrsti-

tvi, kar ji je omogočilo sodelovanje v paralelnem slalomu. S tem je potrdila, da je trenutno naša najboljša slalomistka.

Prijetni občutki so, ko se človek znajde v družbi s to homogeno ekipo kot jo predstavlja jugoslovanska smučarska alpska reprezentanca. Vodstvo ekipe na čelu s Tonom Vogrincem in s pomočjo vseh trenerjev ter tekmovalci in istočasno tudi naši serviserji so zrasli v homogeno celoto, ki deluje kot nezmotljivi stroj. Vsak ve, kaj je njegova dolžnost in se svojim zmožnostim primerno trudi, da bi čimbolj uspešno sodeloval pri aktivnosti, ki jo opravlja. To velja tako za tekmovalce, kot tudi za vodstvo ekipe in naše serviserje. Morda je najbolj zanimiv odnos, ki je manjkrat prisoten v vseh sredstvih javnega obveščanja, a je izredno pomemben, to je odnos med našimi delavci – serviserji in

tekmovalci naše ekipe. Izredno pomembno je namreč, da tekmovalci, ki tekmujejo na tako zahtevnih tekmovanjih kot so vse tekme za svetovni pokal, ima absolutno zaupanje v material, ki ga uporabljajo. Z zaupanje v material smo v naši tovarni v preteklosti, ko jugoslovansko smučanje še ni imelo takih uspehov, imeli dostikrat slabe izkušnje. Ob neuspehih so se pojavljali najrazličnejši komentarji in krivdo so tekmovalci valili tudi na smučih. Tak je bil položaj tako včasih pri smuk smučeh, kakor tudi pri skakalnih smučeh. Ob spremljanju tekmovanja ter iz razgovorov s tekmovalci sem ugotovil, da naši serviserji Gašperšič, Mulej in Vogelšek ter Peternel Janez uživajo absolutno zaupanje tekmovalcev, ki jim pripravljajo smučih. Naši serviserji so torej s svojim delom na terenu ambasadorji naše tovarne in so v veliki meri

tudi zaslužni za vse uspehe, ki so jih dosegli tekmovalci. Pri tem je izredno pomembno dejstvo, da so vraščeni v ekipo, da svoje delo opravljajo vestno in z izredno ljubeznijo, pripravljeno pa so žrtvovati marsikatero urico za končni uspeh na tekmovanju. Namajo delovnega časa od 6. do 14. ure, ampak morajo biti vsak trenutek pripravljeni na akcijo. To občutljivo nalogo, ki smo jim jo zadali in verjetno še sami niso vedeli kako je težka, ko so jo prevzemali so v celoti uspešno opravili in smo z njimi vsekakor lahko zadovoljni.

Ni naključje, da sem ob poročilu iz finala svetovnega pokala v Sansicariu in Montgenevru posvetil nekaj besed tudi našim serviserjem. To so naši delavci, ki imajo za tekmovalne uspehe tekmovalcev tudi velike zasluge, vendar so dostikrat potisnjeni v stran

BOJAN KRIŽAJ – »v civilu« – Narisal Jože Horvat

Ingemar Stenmark

in njihovega dela ne znamo pravilno vrednotiti. Zato gre do ob zaključku svetovnega pokala za vse uspehe v letošnjem letu čestitke prav gotovo tudi njim.

Kar se tiče tekmovanja samih je zadosti, če povemo, da so bila organizirana na ustreznem nivoju, z določenimi napakami sicer, vendar je to popolnoma razumljivo, saj je šlo za zadnjo tekmo v svetovnem pokalu in je bilo prav gotovo občutiti določeno utrujenost ne samo pri tekmovalcih, temveč tudi pri vodjih ekip in ostalih spremljevalcih vsega tega »cirkusa«. Svetovni pokal je za letošnje leto sicer zaključen, zaključuje se tudi smučarska sezona, tekmovalci odhajajo na zaslužen počitek, ki pa bo brez dvoma kratek. Pred nami so zahtevne naloge, saj bomo morali s čim manjšimi stroški izvesti celo vrsto akcij pri testiranju smuč, da bomo za prihodnjo sezono zadosti zgodaj pripravljene. Vsi razgovori opravljene v Montgenevru in Sansicariu pa potrjujejo, da zanimanje tekmovalcev za smuč iz naše proizvodnje raste. Tekmovalni uspehi naših smuč doslej so vsekakor dober porok, da gre za kvalitetno smučko in tako smučko seveda ob izpolnjenih drugih pogojih, želi imeti vsak dober tekmovalec. Ob Ingemaruju Stenmarku, ki je izjavil, da bo prihodnjo sezono še tekmoval,

Bojanu Križaju in vseh ostalih naših reprezentantih, Silvanu Meliju in vseh drugih naših tekmovalcih, upamo, da bomo prihodnjo sezono naše vrste okrepili še s kakšnim kvalitetnim tekmovalcem. Zato bo tudi v tej smeri treba opraviti ustrezne akcije in razgovore. Resnica, ki se je izoblikovala ob razvoju tekmovalnega športa in spremlja joče športne industrije je vsekakor jasna: brez tekmovalnih uspehov si je težko zamisliti tudi komercialne uspehe.

Zapisana misel mora biti vodilo tudi za naše delo naprej. Sedaj, ko so tekmovalci odšli na zaslužen, vendar kratek počitek, za nas nikakor ne more biti počitka. To kratko obdobje moramo izkoristiti, da bomo s čim večjo aktivnostjo, čim kvalitetnejšim delom in čim večjo prizadevnostjo ukrenili vse, da bomo obdržali pozicije, ki smo si jih s pomočjo naših tekmovalcev težko pridobili. To velja za vse naše delavce, ne samo tiste, ki prihajajo neposredno v stik s tekmovalci, saj v končni fazi material, ki ga dobijo v roke tekmovalci predstavlja delo velikega števila delavcev Elana. Le ob takem delu upamo, da bomo lahko tudi po koncu prihodnje sezone in ob zaključku svetovnega pokala v prihodnjem letu spet z zadovoljstvom zaključevali sezono.

BLAŽ JAKOPIČ

Elanove smuč krepko v svetovnem vrhu

OB ZAKLJUČKU SMUČARSKÉ SEZONE

Letošnja sezona je bila za ELAN najuspešnejša, saj so tekmovalci z našimi smučmi osvojili 13 medalj, na Svetovnih prvenstvih, v alpskih in nordijskih disciplinah. Pregled medalj izgleda takole:

1. **SP-alpinci** – Schladming (AUT), 27. 1.–7. 2. 1982; Stenmark Ingemar (SWE), zlata – SL; srebrna – VSL; Križaj Bojan srebrna SL; Strel Boris, bronasta VSL.

2. **SP-nordijci** – Oslo (NOR), 18.–28. 2. 1982; Norveška – zlata – skoki, ekipno – Hanson, Sätre – 90 m; Norveška – srebrna – n. kombinac., ekipno – Espen Anderson, Hansson Olav, srebrna – skoki (90 m).

3. **SP-alpinci (mladin-ci-ke)** – Auron (FRA), 4.–7. marec 1982; Leskovšek, A., zlata – SL, srebrna – VSL; Wallner Jochan SWE zlata sl, bronasta – VSL; Čižman T., bronasta – K; Pelkonen Minna (FIN), bronasta – SL.

SVETOVNI POKAL – Alpske discipline

Moški

Letos so smučarji dosegli 461 točk v SP (lani 546) in 7 zmag (5 – Stenmark, 1 – Križaj, 1 – Strel) ter 3 srebrne medalje (Stenmark – skupno, SL, VSL).

Napreduje smučač Meli, saj je bil na predzadnji tekmi celo 4. – z zelo majhnim zaostankom za vodečim Müllerjem.

Stenmark je še vedno blestel, kljub temu, da je bil njegov cilj le Svetovno prvenstvo. Odlična sta bila tudi Križaj in Strel, škoda je, ker se je Strel poškodoval. Dobra sta bila tudi Franko in Kuralt, pa tudi Zeman je bil ob koncu sezone vedno boljši. Tudi z ostalimi našimi je podobno.

Razveselila nas je zmaga Križaja v Kranjski gori, saj je zmaga pred domačim občinstvom še posebej vredna, tudi zaradi tako natrpanega urnika naših tekmovalcev.

Še rezultati zadnjih tekem Svetovnega pokala s končnimi uvrstitvami

- Moški:**
20. **Aspen (USA)** 5. 3. 1982 SMUK
4. Meli Silvano (SUI), 9. Vesti Walter (SUI).
21. **Aspen (USA)** 6. 3. 1982 SMUK
5. Meli Silvano (SUI)
22. **Jasna (TCH)** 13. 3. 1982 VSL
5. Križaj Bojan

6. Stenmark Ingemar
17. Franko Jure
27. Zeman Bohumir
34. Podboj Igor

23. **Jasna (TCH)** 14. 3. 1982 SL
2. Stenmark Ingemar
5. Križaj Bojan

24. **Kranjska gora (JUG)** 19. 3. 1982 VSL
12. Franko Jure
13. Križaj Bojan
15. Kuralt Jože
23. Zeman Bohumir
31. Podboj Igor
34. Čižman Tomaž
36. Jakopin Jure

25. **Kranjska gora (JUG)** 20. marec 1982 SL
1. Križaj Bojan
2. Stenmark Ingemar
20. Čižman Tomaž
21. Jakopian Jure
22. Balazs Z. (RUM)
23. Bara M. (RUM)

26. **San Sicario (ITA)** 24. 3. 1982 VSL
5. Stenmark Ingemar
13. Franko Jure
17. Križaj Bojan
21. Zeman Bohumir (TCH)
27. Kuralt Jože.
50. Meli Silvano (SUI)

27. **Montgenevre (FRA)** 26. marca 1982 SL
2. Stenmark Ingemar
4. Križaj Bojan
13. Zeman Bohumir

28. **Mongenevre (FRA)** 28. 3. 1982 SL-P
2. Stenmark Ingemar
6. Križaj Bojan
14. Meli Silvano

KONČNE UVRSTITVE – v Svetovnem pokalu 1981/82

	točk
2. Stenmark Ingemar	211
9. Križaj Bojan	107
21. Meli Silvano (SUI)	56
42. Strel Boris	29
62. Franko, Kralt	17
74. Zeman Bohumir (TCH)	10
79. Guss Anthony (AUS)	8
83. Vesti Walter (SUI)	6

SMUK	točk
15. Meli Silvano (SUI)	42
29. Vesti Walter (SUI)	6

VELESALOM	točk
2. Stenmark I.	101
6. Križaj B.	44
14. Strel B.	29
20. Franko J.	17
23. Kuralt J.	14

SLALOM	točk
2. Stenmark I.	110
6. Križaj B.	63
34. Kuralt, Zeman	3

Nadaljevanje na 6. strani

Nova računalniško krmiljena stružnica končno v Elanu

V tednu po 29. marcu je v kovinski delavnici TOZD Športna orodja stekla končna montaža in uvajanje nove računalniško vodene CNC stružnice MD 5 S, firme GIL-DEMEISTER iz ZR Nemčije. Zaradi pomembnosti tega dogodka tako za TOZD, kot Elan kot celoto je prav, da o tem nekaj povemo.

Premajhne kapacitete struženja že leta predstavljajo v kovinski delavnici TOZD Športna orodja ozko grlo, ki povzroča zastoje in preprečuje, da bi delavnica kot celota lahko naredila več. Zaradi splošnega pomanjkanja KV strugarjev, si tudi z dodatnim nakupom univerzalnih stružnic ne bi mogli dosti pomagati.

Rešitev, ki se je vsled navedenega ponujala sama, je bila v nabavi sodobne visoko produktivne računalniško vodene stružnice, ki bi sama pokrila vse potrebe delavnice in še bi ostalo rezerve za bodoči razvoj.

Seveda pa taka CNC stružnica, (kot okrajšano tovrstne stružnice imenujejo) prirejena našim pogojem malih in srednjih serij, ogromno stane in še to v devizah.

Akcija za nabavo stroja se je začela že začetkom leta 1980. Potrebno je bilo izdelati elaborat, ki je opravičil nabavo take stružnice, dobiti vsa potrebna dovoljenja in kot najvažnejše – zagotoviti sredstva. Teh pa TOZD sam, z ozirom, da še ne izvažamo veliko, nima. Zelena luč za nadaljevanje prizadevanj se je prižgala z odobritvijo kredita LBH Frankfurt, ki nam omogoča, da to plačilo razpotegnemo na sedem let. S tem pa težav še ni bilo konec. Zaradi težke devizno bilančne situacije v Jugoslaviji se je nabava stružnice še zatikala, odlagala in po mnogih zapletljajih ob

maksimalnem angažiranju sodelavk iz nabavnega sektorja končno dobavila. Stružnica nas bo predvidoma stala vključno z montažo 11.410.000.– din pri vrednosti DM 19,14 din.

Kaj pomeni ta stroj za TOZD Športna orodja in Elan na splošno?

Uvajanje CNC stružnice v našo proizvodnjo pomeni začetek uvajanja računalniško vodenih obdelovalnih strojev tudi v našo proizvodnjo. V svetu, predvsem zapadnem je uporaba tovrstnih strojev prisotna že nekaj let in to masovno. Velik del visoke produktivnosti, ki jo zapadni svet dosega je dosežen ravno z uporabo tovrstnih strojev. Pri nas planiramo, da bomo dosegli od 6–10 krat krajše čase struženja v odvisnosti od zahtevnosti polizdelka. Poleg povečane produktivnosti je potrebno poudariti kvaliteto obdelave – stroj dela v tolerančnem območju + 0,03 mm, kar je v primerjavi z odstopanji pri delu na univerzalnih stružnicah bistveno manj. Da o človeškem vplivu na kvaliteto obdelave ne govorim. S tem pa so lahko boljši, bolj kvalitetni tudi naši končni izdelki, kar pa je zopet pogoj, da bomo v svetovni konkurenci konkurennejši in uspeli s prodajo naših izdelkov.

Tej stružnici naj bi v bodoče v Elanu sledili še drugi računalniško vodeni obdelovalni stroji. Delavci, ki bodo te stroje planirali, programirali in uporabljali, bodo lahko prve potrebne izkušnje in prakso v bodoče dobili doma. Brez stalnega prizadevanja za večjo produktivnost in kvaliteto in s tem konkurenčno sposobnost, pa naših izdelkov na svetovnem trgu ne moremo uspešno prodajati.

Pintar Lojze

Razkladanje nove stružnice

Nakladanje kontejnarja z olimpijskimi ročkami za Alžir

Izvoz ročk v Alžirijo

Na mednarodno licitacijo za dobavo večje količine ročk za potrebe dvigalskih klubov v Alžiriji, je dal ponudbo tudi Elan. Kot smo kasneje izvedeli, je bilo skupno 8 ponudnikov, med njimi vsi največji proizvajalci uteži. Naša ponudba je bila v celoti najugodnejša, ker pa so poznali tudi kvaliteto naših olimpijskih ročk iz Mediteranskih iger v Splitu, so se odločili za nabavo pri nas. Ob naročilu so želeli prvotno količino iz licitacije povečati za trikrat, vendar bi morala biti celotna količina dobavljena v roku 3 mesecev. Ker pa je izdelava uteži vezana z obstoječim številom kalupov, smo lahko sprejeli le delno povečanje. Za preostalo količino bodo ponovno razpisali licitacijo, mi pa imamo ob ugodni ponudbi možnost, da tudi ta del posla dobimo. V vrednost pogodbe je znašala 108.864.– US \$ z rokom dobave konec marca 1982. Pošiljka je bila pripravljena v roku in že poslana z dvema kontejnerjema na Reko in z ladjo naprej do Alžira.

Hribar Janez

Inovacijske dejavnosti v Elanu 1980–1982

(Dvoletno mandatno obdobje)		SM	Š. O.	VZD.	PL.	IE.
1. Število prijavljenih inovacij:	56	9	5	5	4	2
2. Število sprejetih inovacij:	28	10. Skupni prihranek, 2.571,379,64 din,				
3. Število arhiviranih inovacij:	10	povpreč. prihran.				
4. Število odbitih inovacij:	11	135.335,77 din,				
5. Število nerešenih inovacij:	7	prihran. na št. zaposlenih:				
6. Število tehničnih izboljšav:	7	2.448,93 din				
7. Število koristnih predlogov:	21	11. Skupna odškodnina, 298.426,01 din				
8. Število avtorjev po TOZD:		SM	IE	Š. O.	VZD.	% odškodnine od prihranka: 11,6%
		25	14	6	5	
		PL.	DSSS	Zunanji	TRG.	
		4	1	1	0	
9. Število avtorjev iz neposredne proizvodnje po TOZD:		12. Število izplačanih inovacij: 19				
		13. Število sej komisije: 16				

Stare Tone

Dopisujte

IZVOLILI SMO

člane delegacij v zbor združenega dela
SO Radovljica (DPS) po TOZD, DSSS

DPS:

TOZD – SMUČI:

1. Eržen Bojan	321
2. Eržen Zdenka	314
3. Justin Anton	315
4. Koželj Stefanija	316
5. Sitar Rok	315
6. Šimnic Jolanda	310
7. Šmid Slavko	310
8. Urh Jože	310
9. Zupan Vida	304

TOZD – ŠPORTNA ORODJA:

1. Eržen Franc	123
2. Gatej Štefan	126
3. Knavs Rajko	125
4. Legat Franc	122
5. Novak Štefan	125
6. Pintar Drago	125
7. Pohar Franc	124

TOZD – PLASTIKA:

1. Avsenik Janez	81
2. Bertoncely Tonček	80
3. Čuden Rozalija	81
4. Jančič Drago	79
5. Svetina Anton	81
6. Zamida Anton	80
7. Otrin Zdenka	79

TOZD – TRGOVINA:

1. Cerar Janez	28
2. Podlipec Amalija	29
3. Polončič Jelka	27
4. Urh Amalija	28
5. Vavpotič Marija	30

TOZD – INŠTITUT:

1. Ilc Jurica	33
2. Lah Marija	33
3. Rebersak Janez	33
4. Tonejc Jože	32
5. Vidic Miran	34

TOZD – VZDRŽEVANJE:

1. Banjac Lazo	113
2. Čirin Dušan	113
3. Hanžič Janez	113
4. Krivic Janez	114
5. Kunčič Janez	114
5. Marolt Jože	113
7. Mohorič Franc	113

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

1. Arh Franc	138
2. Cvenkelj Jože	140
3. Gašperšič Peter	141
4. Kočila Ivanka	140
5. Pfajfer Anica	141
6. Rupar Marija	141
7. Stritih Daša	136

TOZD – SMUČI:

SIS ZA IZOBRAŽEVANJE:

1. Arh Ivo	293
2. Globevnik Cilka	293
3. Globevnik Darko	297
4. Golmajer Magda	297
5. Lavrič Vito	295
6. Papler Marjeta	297
7. Paraženin Slavica	295

8. Razinger Olga	295
9. Tajnikar Majda	290

SIS ZA ZAPOSLOVANJE, SOC. VARSTVO, RAZISKOVANJE:

1. Čufer Filip	282
2. Dijak Kristina	282
3. Iskra Stanislav	281
4. Janc Valentin	281
5. Potočnik Zvone	283
6. Rađević Josip	277
7. Rupar Stane	281
8. Škofic Florjan	281
9. Vrečko Maks	280

SIS ZA ZDRAVSTVO:

1. Gogala Dušanka	295
2. Jerman Milena	288
3. Pribak Riska	290
4. Pavlenč Hilda	288
5. Purgar Ida	288
6. Višnikar Dragica	287
7. Vovk Zdenka	291

SIS ZA KULTURO IN TELESNO KULTURO:

1. Beznik Alenka	287
2. Bulovec Tinca	293
3. Fon Stanka	291
4. Jamšek Marija (Majda)	287
5. Mikič Lado	293
6. Palhartinger Miro	287
7. Stevič Milena	290
8. Škerbec Francka	287
9. Tavčar Marija	285

TOZD – ŠPORTNA ORODJA:

SIS – ZDRUŽENA DELEGACIJA:

1. Bolčina Alojz	124
2. Djelalija Ante	123
3. Eržen Alojz	123
4. Erman Ivica	122
5. Golmajer Franc	124
6. Hrovat Viki	123
7. Korbar Milena	122
8. Mijan Sonja	123
9. Pogačar Vera	123
10. Triplat Marija	123
11. Triplat Feliks	121

TOZD – PLASTIKA:

SIS – ZDRUŽENA DELEGACIJA:

1. Gerčar Mirko	83
2. Igličar Vinko	88
3. Ješe Pavel	84
4. Kobilica Vlado	83
5. Kozelj Viktor	83
6. Kučič Franc	83
7. Markelj Jože	83
8. Pajič Franciška	83
9. Rebolj Marija	83
10. Sodnik Marjeta	82
11. Vuzem Emilija	82

TOZD – TRGOVINA:

SIS – ZDRUŽENA DELEGACIJA:

1. Bertoncely Valentin	29
2. Dolar Milan	29
3. Gorec Rudi	29
4. Jagodić Ljudmila	29
5. Jakopič Marija	29

6. Klinar Valentin	29
7. Kolman Barbara	29
8. Leš Vladimir	29
9. Pavlovič Nežka	21
10. Potočnik Zalka	29
11. Srčić Brigita	29

TOZD – INŠTITUT:

SIS – ZDRUŽENA DELEGACIJA:

1. Čeferin Mirjana	36
2. Gostiša Ivo	36
3. Kokalj Božena	36
4. Košir Janez	36
5. Mertelj Marjan	36
6. Mulej Ladislav	36
7. Petriček Peter	36
8. Praprotnik Filip	36
9. Pretnar Miha	36
10. Stare Tone	36
11. Vogeljnik Jurij	36

TOZD – VZDRŽEVANJE:

SIS – ZDRUŽENA DELEGACIJA:

1. Albinini Anton	104
2. Antolič Francka	104
3. Blažič Franc	104
4. Erman Alojz	104
5. Kapus Jakob	104
6. Renko Franc (Branko)	104
7. Resman Franc	103
8. Mikič Jožefa	104
9. Selčan Vinko	103
10. Stroj Miloš	103
11. Toman Slavko	103

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

SIS – ZDRUŽENA DELEGACIJA:

1. Berce Majda	138
2. Dragan Milka	139
3. Ferik Juljana	139
4. Hegedič Lado	139
5. Kržan Danica	138
6. Mulej Stanko	139
7. Peterman Tatjana	139
8. Repe Marija	139
9. Tonejc Magdalena	139
10. Zupan Marija	138
11. Žerovnik Marjana	138

DELEGATE ZA SAMOUPRAVNE ORGANE

DS – TOZD SMUČI:

1. Kolman Anica	302
2. Jerala Vinko	303
3. Galičič Marica	302
4. Palavestrič Milena	303
5. Potočnik Janez	302
6. Heberle Rudi	303
7. Robič Helena	303
8. Knežević Smilja	305
9. Tancar Anton	302
10. Šmit Vitoslav	303
11. Šmit Janez	301
12. Legat Marjan	302
13. Mrak Angela	303

DS – DO:

1. Ptočnik Zvone	304
2. Potočnik Damjan	306
3. Šipek Ivana	304
4. Dolhar Branko	307
5. Bešter Jože	304
6. Šinkovec Jožica	304
7. Justin Marta	306
8. Stojnšek Luca	304
9. Marčič Ivan	304
10. Prešeren Stanko	304
11. Debeljak Milan	304
12. Beton Stanko	306
13. Bijol Stanislav	308

DELA VSKO NADZORSTVO TOZD:

1. Kržišnik Ladislav	303
2. Trlej Terezija	303
3. Rupar Stane	305
4. Janc Janez	303
5. Janša Stanislav	302

DELA VSKO NADZORSTVO DO:

1. Peinkihar Matevž	302
2. Janjatovič Majda	303
3. Trdina Srečko	307
4. Polajnar Vinko	301
5. Razinger Olga	302

DISCIPLINSKA KOMISIJA:

1. Parežanin Slavica	301
2. Jungič Dušan	300
3. Šimnic Jolanda	303

DS – TOZD ŠPORTNA ORODJA:

1. Meglič Alojz	126
2. Gregorič Franc	125
3. Mohorč Rok	126
4. Ambrožič Cvetka	127
5. Urbanc Janez	125
6. Pristavec Alojz	125
7. Špec Jožica	124

DS – DO:

1. Kunčič Jože	126
2. Pavlenč Marjo	125
3. Kleindinst Anton	126
4. Vidic Ljuba	125
5. Mulej Janez	126

DELA VSKO NADZORSTVO TOZD:

1. Velikonja Franc	126
2. Čemažar Marija	126
3. Komar Štefan	125

DELA VSKO NADZORSTVO DO:

1. Golčman Anton	127
2. Jauh Darko	128
3. Golmajer Janez	125

DISCIPLINSKA KOMISIJA:

1. Stunkovič Franjo	125
2. Ropič Janez	127
3. Svetina Alojz	124

DS – TOZD PLASTIKA:

1. Kos Marjan	83
2. Potočnik Pavel	83
3. Gosak Marija	83
4. Kralj Stanislava	83
5. Boršič Emilija	83
6. Krivic Jože	83
7. Resman Ivanka	83

DS – DO:

1. Ješe Pavel	83
2. Jan Silva	83
3. Bogovčič Sonja	83

DELA VSKO NADZORSTVO TOZD:

1. Kolman Bojan	83
2. Eržen Stane	83
3. Jesenko Marjan	83

**DELAVSKO
NADZORSTVO DO:**

1. Peterman Pavel	glasov 83
2. Bratuša Ivan	83
3. Gomboc Tone	83

**DISCIPLINSKA
KOMISIJA:**

1. Peterman Janko	glasov 83
2. Langus Mirjan	83
3. Hrustelj Lado	83

DS – TOZD INŠTITUT:

1. Krmpotič Nevenka	glasov 36
2. Bohinc Janez	36
3. Mencinger Jože	36
4. Finžgar Primož	36
5. Švab Franc	36
6. Tonejc Jože	36
7. Kozamernik Stane	36

DS – DO:

1. Stare Tone	glasov 36
2. Berce Jože	36
3. Bulovec Franc	36

**DELAVSKO
NADZORSTVO TOZD:**

1. Kokalj Rudi	glasov 36
2. Polončič Vincenc	36
3. Kajdiž Olga	36

**DELAVSKO
NADZORSTVO DO:**

1. Praprotnik Filip	glasov 36
2. Peternel Janez	36

**DISCIPLINSKA
KOMISIJA:**

1. Šolar Franc	glasov 36
2. Robič Andrej	36
3. Šiško Rajmund	36

DS – TOZD TRGOVINA:

1. Rosič Stipe	glasov 86
2. Cvetič Dragan	86
3. Jevtič Miodrag	86
4. Leš Vladimir	86
5. Valant Ivanka	86
6. Srčič Brigita	86
7. Jesenko Danica	86
8. Biankini Mirjana	86
9. Stošič Vladimir	86

DS – DO:

1. Lečič Boja	glasov 86
2. Kolman Barbara	86
3. Vavpotič Marija	86

**DELAVSKO
NADZORSTVO TOZD:**

1. Arh Silva	glasov 86
2. Jesenšek Vera	86
3. Vujnovič Ksenija	86

**DELAVSKO
NADZORSTVO DO:**

1. Jovanovič Danica	glasov 86
2. Skočir Romana	86
3. Mutak Jadranko	86

**DISCIPLINSKA
KOMISIJA:**

1. Radosavljevič Milovan	glasov 86
--------------------------	-----------

2. Buršič Irena	86
3. Jagodič Ljudmila	86

**DS – TOZD
VZDRŽEVANJE:**

1. Stare Slavko	glasov 107
2. Mohorč Marija	108
3. Mohorč Marjan	108
4. Resman Franc	107
5. Hrovat Franc (Brane)	107
6. Banjac Lazo	108
7. Kapus Andrej	107

DS – DO:

1. Selčan Vinko	glasov 107
2. Štefelin Anton	107
3. Toman Slavko	107

**DELAVSKO
NADZORSTVO TOZD:**

1. Ferkolj Janko	glasov 108
2. Finžgar Ivan	107
3. Ambrožič Maks	107

**DELAVSKO
NADZORSTVO DO:**

1. Gašperin Florjan	glasov 108
2. Polončič Franc	107
3. Vidic Anton	107

**DISCIPLINSKA
KOMISIJA:**

1. Prešeren Alojz	glasov 107
2. Renko Jože	108
3. Kunčič Anton	107

DS SKUPNIH SLUŽB

1. Vidic Zdravko	glasov 140
2. Peterman Franc	140
3. Brejc Ana	140
4. Štefelin Lea	140
5. Mikič Vladimir	138
6. Blejc Ivanka	140
7. Dežman Jože	140

DS – DO:

1. Polak Zofka	glasov 139
2. Mihelač Anton	139
3. Praprotnik Helena	139
4. Erman Stašo	140
5. Justin Franc	140

**DELAVSKO
NADZORSTVO DSSS:**

1. Weithauser Avgust	glasov 140
2. Kersik Janez	141
3. Adžič Marija	140
4. Mali Boža	140
5. Kelih Nataša	141

**DELAVSKO
NADZORSTVO DO:**

1. Pavlenč Tomislav	glasov 141
2. Resman Andrej	141
3. Fir Vinko	141

**DISCIPLINSKA
KOMISIJA:**

1. Zajc Bojan	glasov 139
2. Ferjan Dušan	140
3. Zupan Ana	141

Uspel sindikalni občni zbor

V soboto, 13. marca 1982 je bil v prostorih »KAZINA« na Bledu sindikalni občni zbor vseh osnovnih organizacij TOZD in DSSS. Od 1050 članov, se ga je udeležilo blizu 400, kar predstavlja dobro tretjino.

Med gosti je bil tudi preds. obč. sind. sveta Radovljica, tov. Janko Smole in predstavniki iz Brnce na Koroškem.

Na občnem zboru so pregledali delo sindikata v preteklem obdobju in postavili plan dela za naslednji dve leti.

Iz poročil poudarjamo sledeče:

Minilo je dve leti od zadnjega občnega zbora sindikata in dve leti od izvolitve sedanjih izvršnih odborov OOS. Kakor smo mi nadaljevali začeto delo na novo organiziranega sindikata po TOZD, tako bodo morala nova vodstva sindikata v TOZD poglobljati svojo vlogo. Vsaka generacija gradi na temeljih prejšnje, prevzema doseženo in dograjuje novo, seveda boljše. Naše sindikalno delo ni nikoli dokončano in dodelano, kajti živimo v dinamični samoupravno organizirani, napredni družbi, ki zahteva od vseh nas, da smo delovni in aktivni. To je pravilno, kar je tudi moto ELAN, saj mirovati pomeni strinjati se z obstoječim stanjem, kar pa vodi v stagnacijo in nazadovanje. Želja in gonilna sila vseh nas pa je boljša prihodnost in dograjevanje naše socialistične samoupravne družbe, kajti le to nam zagotavlja, da bomo v svojem delu našli zadovoljstvo in samopotrditve.

Živimo v močni politični razgibanosti današnjega časa, ko se z vso vnetostjo zavzemamo za položaj delavcev, kot učinkovitih in edinih nosilcev današnjih družbenopolitičnih in ekonomskih odnosov. Z veliko mero obveznosti in odgovornosti smo se poskušali angažirati v prizadevanju za razreševanje vprašanj s področja samoupravljanja, gospodarjenja in družbenega standarda. K razreševanju teh vprašanj pa nas je vodilo, da je naša prva naloga in največja skrb delavcev samoupravljalcev, seveda usklajena z interesi delavskega razreda kot celote. Kljub nekaterim notranjim težavam v preteklem obdobju na področju aktivnosti in zavzetosti članstva ugotavljamo, da se je politična zavest naših članov sindikata okrepila.

Polagati račun za opravljeno delo je vedno težko. Odvisno je od aktivnosti in opravljenih nalog, v našem primeru IO OOS, IOKOOS in ne nazadnje od celotnega članstva sindikata v TOZD in delovnih organizacijah. Delo naših OOS ni temeljilo le na smernicah KOOS, občinskega sindikalnega sveta, zakona o združenem delu in samoupravnih usmeri-

tev naše delovne organizacije, temveč tudi na reševanju konkretnih vprašanj, ki so pomembna za naše TOZD in delovno organizacijo, kakor tudi na pobudah in predlogih naših članov OOS.

Sindikati je bil prisoten pri vseh problemih in odločitvah v TOZD in v delovni organizaciji, ki neposredno vplivajo na notranje odnose in razpoloženje zaposlenih, vendar je bila ta naša prisotnost večkrat le formalna, za kar pa moramo kriviti same sebe in našo neaktivnost.

Pred IO OOS in IO KOOS so bile v času njihovega delovanja zastavljene naloge, s strani članstva in občinskega sveta ZS. Pri opravljanju prevzetih nalog smo se trudili po svojih možnostih in znanju kakršnega imamo. Zavedamo pa se, da je bilo naše znanje premajhno, da bi lahko v celoti rešili zastavljena vprašanja, ki so se vsakodnevno pojavljala. Ne samo zaradi velike odgovornosti do članov sindikata, in naše samoupravne socialistične družbe, temveč predvsem v želji, da bi bilo članstvo čim bolj zadovoljno, da bi v svoje delo vlagalo čim več volje, smo v našo aktivnost vlagali veliko dela. Trudili smo se, da bi bili v naših akcijah čim bolj efektivni, da bi članstvo čutilo, da OOS izvršuje sklepe organizacije, da išče rešitve danim problemom, da daje pobudo celotnemu kolektivu za rešitev težav in da se aktivno vključuje v politično delo v delovni organizaciji. Zaradi velikega števila nalog, pa tudi same zahtevnosti, so bile OOS močno obremenjene. Ugotavljamo lahko, da so bile naloge s strani občinskega sveta ZS večkrat preobilo zadane, tu mislim predvsem IO OOS po TOZD, ki svoje vloge in načina dela še nimajo docela utrjenih in zaradi primarnih nalog v sami OO v TOZD je večkrat prihajalo do preobremenjenosti članstva v IO OOS.

Nekateri problemi, ki smo jim morali dati poudarek v dvehletnem obdobju:

– delovanje delegacij, stabilizacija in izvajanje plana, poživitev delovnih skupin, socialna politika in varstvo pri delu, kolektivno delo v izvršnih odborih OO in konference sindikata, dajanje pobud za spremembe samoupravnih aktov, krepitev odnosov in delovne discipline, atd.

Večino teh nalog smo si zadali že s programi OO ZS po TOZD in DSSS tako, da naj bi bil program konference in izvršnega odbora konference, predvsem izpeljava programov v OO. V okviru tretjega kongresa samoupravljalcev smo izpeljali zadane naloge. Volitve samoupravnih organov so bile izpeljane uspešno, čeprav s kislim prizvokom pripomb

Nadaljevanje na 10. strani

Uspel sindikalni občni zbor

Nadaljevanje z 9. strani

nekaterih. Pri aktiviranju delavske kontrole pa izvršni odbor oz. konferenca ni naredila nič, čeprav moramo spremljati in ji dajati podporo pri obravnavanju problematike.

Pri izvajanju gospodarske stabilizacije sicer zagovarjamo vse rešitve, ki jih pripravijo strokovne službe, vendar se še vseeno ne znamo, ne v proizvodnji kot tudi v skupnih službah, prebuditi, da bi več in bolje delali. Menim, da bomo izpit izvrševanja planskih obveznosti polagali prav v letošnjem letu.

Zato bomo morali problematiko izvrševanja planov in stabilizacijskih ukrepov obravnavati na vseh sejah tako konference kot osnovnih organizacij. Pa ne samo, da jih bomo obravnavali, ampak, da bomo znali pokreniti akcijo za mobilizacijo vseh nas za boljše in tudi odgovornejše delo.

Ugotavljanje odgovornosti je za nas pretežka naloga. Samo z doslednostjo se bomo lahko izklopali iz tega. Prevečkrat se izogibamo odgovornosti, pa naj se pogovarjamo o nedelu, o napakah in nedisciplini. Prav tako smo na sindikatu premalo spremljali delitev osebnega dohodka.

V preteklem obdobju smo opravili tudi pomembno vlogo pri dograjevanju obrambne organiziranosti in pripravljenosti naše delovne organizacije. Sindikat je z največjo odgovornostjo sodeloval pri izpolnjevanju načrta in praktično preizkušeno naše pripravljenosti v akcijah NNNP.

Izvolili so tudi nove izvršne odbore osnovnih organizacij po TOZD, DSSS in konferenco osnovnih organizacij sindikata, in to:

IO OOS – TOZD SMUČI:

1. Kelih Joža – predsednik
2. Sinkovec Jožica – tajnik
3. Trdina Srečo – član
4. Gabor Stanislav – član
5. Tavčar Janez – član
6. Kos Milka – član
7. Pongrac Marija – član
8. Radevič Josip – član

IO OOS – TOZD ŠPORT. ORODJA:

1. Hrast Oton – predsednik
2. Šimac Ana – tajnik
3. Bec Marija – član
4. Trlejški Jože – član
5. Krmelj Janko – član

IO OOS – TOZD PLASTIKA:

1. Finžgar Bogdan – predsednik
2. Sekovanič Janez – tajnik
3. Resnik Stane – član
4. Peterman Stane – član
5. Črnivec Marjan – član

Akcija zaključni računi 1981

Skupno z drugimi DPO in samoupravnimi strukturami se je enotno pristopilo k obravnavi zaključnih računov. Bolj kot kdaj koli so bila prisotna prizadevanja poslovočnih delavcev, da so bila poročila pripravljena v primerni obliki, razumljiva za vse strukture v delovni organizaciji.

V preteklem letu je sindikat tudi sodeloval pri ustanovitvi aktiva invalidov v naši delovni organizaciji in to na pobudo večine članov sindikata kot tudi samih invalidov. Pri njihovem delu jim bomo morali stati ob strani, ker so to tudi naloge, ki nas vežejo s področja humanizacije in varstva pri delu.

Razen tega kar je bilo navedeno, mora celotno delovanje sindikata temeljiti na načelih kongresov ZSS in ZSJ. Moramo jih uresničevati pri našem vsakdanjem delu in v praksi. To pa temelji zlasti na naslednjih načelih:

– na načelu neposrednosti, ki zahteva, da o vseh pomembnejših vprašanih odločajo člani sami,

– na načelu demokratičnosti,

– na načelu odgovornosti posameznih organov za uresničevanje ustrezne politike,

– na načelu konkretnih nalog in predlogov.

Predvsem pa je pomembno, da naše delovanje na vseh področjih življenjskih in delovnih interesih intenzivneje usmerjamo.

Vsem, ki ste karkoli prispevali k uspešnemu delu sindikata se zahvalujemo.

IO OOS – TOZD TRGOVINA, DSSS:

1. Kajdiž Milan – predsednik
2. Podlipec Amalija – tajnik
3. Leš Vladimir – član
4. Kočila Ivanka – član
5. Repe Minka – član
6. Buršič Irena – član
7. Vidic Zdravko – član

IO OOS – TOZD VZDRŽEVANJE:

1. Čirin Dušan – predsednik
2. Selčan Vinko – tajnik
3. Banjac Lazo – član
4. Ferko Janko – član
5. Resman Franc – član
6. Mohorč Franc – član
7. Hrovat Franc – član

IO OOS – TOZD INŠTITUT:

1. Bulovec Franc – predsednik
2. Čeferin Mirjana – tajnik
3. Švab Franc – član
4. Kokalj Božena – član
5. Košir Janez – član

IZVRŠNI ODBOR OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA DO ELAN

1. Radevič Josip – predsednik
2. Vidic Zdravko – sekretar
3. Kelih Nataša – blagajnik
4. Kelih Joža – član
5. Sinkovec Jožica – član
6. Hrast Oton – član
7. Šimac Ana – član
8. Finžgar Bogdan – član
9. Sekovanič Janez – član
10. Kajdiž Milan – član
11. Podlipec Amalija – član
12. Čerin Dušan – član
13. Selčan Vinko – član
14. Bulovec Franc – član
15. Čeferin Mirjana – član

DELOVNA USMERITEV OSNOVNIH ORGANIZACIJ TOZD IN KONFERENCE SINDIKATA ELAN

Delovna usmeritev je nastala na podlagi doseganja aktivnosti, na podlagi programa, ki so ga osnovne organizacije sprejele v preteklem letu in na podlagi programov Občinskega sveta ŽS Radovljica, ter delovnega programa republiškega sveta SZ Slovenije v letu 1981. V delovni usmeritvi so zajeta vsa področja, ki so življenjskega pomena za delovne ljudi in razvoj naše samoupravne socialistične ureditve:

Razvoj samoupravljanja in uveljavljanja samoupravnih družbeno ekonomskih odnosov

1. Pomembne naloge in aktivnosti, ki nas čakajo na področju samoupravljanja, da bi samoupravljanje še bolj utrdilo svoje mesto, se bomo zavzemali zlasti za:

– dosledno uresničevanje zakona o združenem delu,

– nadaljnje izobraževanje in pomoč azvoljenim delegatom za samoupravne organe in delegacije,

– nadaljnje usposabljanje sindikalnih poverjenikov in ostalih sindikalnih poverjenikov, da se bodo uspešno borili za interese delavcev,

– boljše delavno disciplino in dosledno razmejitvijo med delovnimi obveznostmi in samoupravnimi pravicami in dolžnostmi.

– Večje odgovornosti pri opravljanju nalog in samoupravnih ter družbeno-političnih zadolžitve,

– dosledno vsestransko in pravočasno obveščanje delavcev, da bi ti lahko odgovorneje sprejeta stališča prenašali na delegate v samoupravnih organih in delegacijah ter družbeno političnih organizacijah,

– dopolnitev obstoječega sistema nagrajevanja v sistem, ki bo temeljil na principih delite po delu, v katerem bodo tudi v grajeni rezultati dela na posameznih strokovnih mestih ter dosledno ocenjevanje uspešnosti dela za vsakega posameznika.

2. Za nami je obdobje sprejemanja srednjeročnih načrtov, uresničevanje in izvajanje le-teh pa bo stalna naloga. Družbeno načrtovanje mora postati oblika in način dela, ki bo delavcem omogočila, da si za določena obdobja zagotovijo pogoje za gospodarjenje in delitev ustvarjenega dohodka.

3. V letu 1982 nas čakajo izredne težave v proizvodnji in uvrstitvi naših izdelkov, zato se bomo v sindikatu zavzemali za čim večji prispevek slehernega člana kolektiva, za zmanjšanje stroškov na vseh ravneh in za čim večjo kvaliteto naših proizvodov.

4. Večjo pozornost bomo posvetili samoupravni delavski kontroli, saj je v naši delovni organizaciji precej pomanjkljivosti, sindikat jim bo na tem področju nudil vso potrebno pomoč.

5. Organizacija sindikata bo s svojim delovanjem morala prispevati k uresničevanju stabilizacije na vseh področjih dela in življenja v temeljnih organizacijah združenega dela. V ta namen si bomo prizadevali proučiti gospodarjenje in ob obravnavi vsakih rezultatov gospodarjenja sprejemati ukrepe za izboljšanje produktivnosti dela in boljše izvedbo delovnega časa, delovno disciplino in zmanjšanje stroškov.

Inventivna dejavnost in ustvarjalno strokovno delo

1. V osnovnih organizacijah se bomo zavzemali, da bo čim širši krog delovnih ljudi lahko prispeval svoj delež k inventivni dejavnosti, in da bo za to primerno nagrajevan. Pri tem je potrebno upoštevati do kod segajo delovne dolžnosti (opis del in nalog) in kdaj se začne inovatorstvo.

2. Podpirali bomo kreativnost strokovnih delavcev na področju modernizacije dela, ker menimo, da je na tem področju največ materialnih rezerv. Ostro se bomo borili proti posameznikom ali skupinam, ki bi to zavirali.

3. V naši delovni organizaciji bi morali ob kakšnem večjem prazniku nagraditi tudi naše najboljše inovatorje (praktično ali diplome – plakete) za:

- a) najbolj uspešno inovacijo
- b) prijavo največ inovacij posameznika
- c) ali drugače

Socialna politika

1. V naši delovni organizaciji je dosti nerešenih stanovanjskih problemov. Zavzemali se bomo za zagotovitev čim večjih sredstev tako, da bo ta pereči problem hitreje rešen.

2. Zavzemali se bomo za čim boljše zdravstvene usluge (storitve), da dosežemo raven prejšnjega leta.

3. Zavzemali se bomo za povečanje počitniških zmogljivosti, kot tudi za začetek gradnje našega počitniškega doma na Voglu.

4. Še naprej bomo nudili pomoč socialno ogroženim delavcem in njihovim družinam. Potrebno bo premisliti tudi o obolelih ter jih pošiljati po potrebi na brezplačno zdravljenje (morje, toplice), zdravilišča in okrevališča.

5. Od strokovnih služb za varstvo pri delu bomo zahtevali, da ostreje ukrepa pri zagotavljanju primernih delovnih pogojev zaposlenih. Dоследneje morajo ukrepati proti posameznikom, ki ne koristijo predpisanih zaščitnih sredstev. V tem bo imela strokovna služba podporo sindikata, saj v tem ščiti delavce, ki se pogosto ne zavedajo posledic.

Ljudska obramba in družbena samozaščita

Sindikalne organizacije morajo še naprej aktivno sodelovati in spodbujati delo na tem področju. Posebno aktivno se bomo vključili v akcijo »Nič nas ne sme presenetiti« in organizacijo predvidenih predavanj za vse delavce s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite. Aktivno bomo sodelovali v komitejih za SLO in DS in pra tem pospeševali njeno podružbljanje.

Kultura

Nekoliko pospešeno aktivnost na kulturnem področju bomo nadaljevali tudi v letu 1982. Potrebno bo tudi vključiti nekatere na enodnevni ali dvodnevni tečaj animatorja kulture kateri se pripravlja v naši občini. Tudi s kulturnimi prireditvami bomo nadaljevali, posebej še ob pomembnih praznikih (republiški, državni).

To nalogo bomo izvajali v sodelovanju z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, posebno bo treba dati možnost naši OZSM in ji pomagati k boljšemu delu.

Rekreacija in šport

1. Prizadevali in zavzemali se bomo, da bodo športne sekcije, ki so že ustanovljene, imele zagotovljene pogoje za delo in za nadaljnji razvoj te množične dejavnosti.

2. Še nadalje se bomo zavzemali za organizacijo športnih iger med TOZD (letnih, zimskih).

3. Sodelovali bomo na športnih srečanjih, ki so v okviru naše občine (Sindikalne športne igre).

4. Na področju športa se bomo povezovali z našim obratom v Brnici in Kočevju.

5. Ponovno bomo zahtevali, da se reši vprašanje strokovnega vodje športne dejavnosti v naši delovni organizaciji.

Razumljivo je, da ta usmeritev ne zajema vseh nalog, ki jih bodo imele osnovne organizacije in konference sindikata. V tem programu so zajeti problemi, ki so življenjskega pomena za vse naše delavce. Pri uresničevanju si bomo prizadevali, da na čim bolj poglobljen in demokratičen način pridemo do rešitev, s prepričanjem, da je v ospredju dogajanja vedno človek – delavec.

V tej usmeritvi niso zajete tiste sprotne naloge, ki bodo v danem trenutku postavljene pred sindikat, ker takih nismo mogli tudi načrtovati.

Po občnem zboru, ki je dobro uspel, je sledila zabava s plesom pozno v noč.

sto in vlogo v delovanju političnega sistema socialističnega samoupravljanja, ki bo delovnemu človeku in občanu omogočila, da bo postal v celoti subjekt odločanja v naši družbi:

1. Podružbljanje sistema obveščanja

Uresničevati moramo načelo, da je medsebojno obveščanje v našem samoupravnem sistemu pravica in dolžnost vsakega delavca in občana. Večjo podružbljenost obveščanja bomo v združenem delu uresničili preko odborov za obveščanje, ki bodo kot družbeni organ na ravni delovne organizacije vodili politiko celovitega obveščanja delavcev in jo nadzorovali.

2. Normativna ureditev

Novosti in spremembe v organiziranju sistema obveščanja naj bi v vsaki OZD vnesli v samoupravne splošne akte. Pomemben je tudi pravilnik o obveščanju, ki ga v vseh OZD še nimajo.

3. Nadaljevanje akcije »1000 delavcev – sodelavcev«

Sodelavce moramo vzpodbujati za vključevanje v vse oblike obveščanja, saj bodo samo tako lahko postali aktivni udeleženci v medsebojnem obveščanju in odgovorni viri informacij. Razvijati moramo usposabljanje, lektoriranje, imenovanje nosilcev obveščanja v vseh družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih.

4. Sredstva obveščanja naj bodo čim bolj odprta

Prizadevati si moramo, da bo v vsebini naših sredstev obveščanja zajeto tudi delo delegacij v zborih občinskih skupščin in SIS, ki je prav tako pomembno kot poslovanje in samoupravno življenje v OZD (preprečiti zapiranje glasil OZD, izkoristiti tudi druge oblike obveščanja delavcev: ozvočenje, interni radio, oglasne deske, letak, plakat; sodelovanje z indok centri, povezave z Glasom in ostalimi sredstvi javnega obveščanja, izmenjava informacij med uredništvi OZD itn).

5. Odgovornost za posredovanje informacij

V pravilnikih in vsebinskih zasnovah sredstev obveščanja je treba posebej opredeliti odgovornost samoupravnih organov, DPO ter strokovnih in poslovnih delavcev za posredovanje e ustreznih informacij in načine posredovanja nujnih sporočil (»Temeljne informacije za delavce« – Obveščanje in odločanje 1980, št. 1).

6. Prizadevanja za celovitost sistema obveščanja

Razvijati moramo kar najbolj celovit in smotrni sistem obveščanja. Zato ne ostanimo zgolj pri glasilu, temveč oblikujemo nove načine obvešča-

nja: pisne, ustne, biltene, letake, ozvočenja, sestanke samoupravnih (sindikalnih) delovnih skupin, tiskovne konference ipd. Upoštevatvi moramo značilnosti posameznega sredstva in njegovo učinkovitost v delovnih okoljih (aktualnost informacij, kvalitetejnejši in cenejši tisk ipd).

7. Organiziranost služb za obveščanje

Tam, kjer je to mogoče, se moramo zavzemati za oblikovanje centrov za samoupravljanje in obveščanje (vsaj v večjih OZD z več TOZD), ki naj bodo organizacijsko razvrščeni čim višje, da bo zagotovljena njihova čim večja odgovornost samoupravnim organom. Premagovati moramo odpore, v nekaterih OZD so še prisotni, in površinski odnos do samoupravnega obveščanja.

8. Opredelitev del in nalog

Dela in naloge novinarjev, urednikov in organizatorjev obveščanja v OZD je treba opredeliti v razvidu del in nalog. V večjih OZD naj bi imel vodja službe (centra) za obveščanje položaj delavca s posebnimi pooblastili. Uredniki naj se z obveščanjem ukvarjajo na osnovi razvida del in nalog in ne kot z neko dopolnilno obveznostjo, ki jim je morda celo odveč.

9. Prizadevanja za ustrezní status

Skrbeto moramo za ustrenejši status vseh, ki delajo na področju samoupravnega obveščanja v združenem delu.

10. Imenovanje nosilcev obveščanja

Skupaj s sindikalnimi organizacijami in ostalimi DPO ter samoupravnimi organi moramo doseči, da bodo določeni delavci za stalno in sprotno posredovanje informacij o njihovem delu (nerazumevanje pomena obveščanja v posameznih OOS, ZSM in ZK, pomoč, usmerjanje, sodelovanje, motiviranje, honoriranje).

Novice, novice

Oznaka »Vökl-Mikro-Schuppe« si je priborila priznanje tudi na sodišču. V postopku Vökl proti Müller AG – Einsiedeln na sodišču v Münchnu so ugotovili, da je Völk uspelo z reklamo povečati stopnjo poznanosti oznake Vökl-Mikro-Schuppe, ki kaže na določene tehniške lastnosti tekaških smučí firme Vökl.

Sredozemske igre 1983 najverjetne ne bodo v Maroku. Kljub finančni pomoči arabskih držav, Maroko ne more garantirati izvedbe iger.

Sedaj se komite za sredozemske igre pogovarja – ali ne bi bilo mogoče, da bi organizacijo prevzelo mesto Split, kot že leta 1979.

INDOK Služba

Uresničevanje stališč RS ZSS o obveščanju v združenem delu

Člani aktiva novinarjev in organizatorjev obveščanja v združenem delu gorenjske regije smo Stališča o razvoju in dograjevanju sistema obveščanja v združenem delu obravnavali na prvem delovnem srečanju aktiva 20. novembra 1981 v Žireh. Stališča, ki jih je sprejel Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije septembra lani, so politična podlaga za dograjevanje sistema obveščanja v naših organizacijah združenega dela.

S sedanjim stanjem na področju informiranja ne moremo biti zadovoljni, zato iz omenjenih stališč izhaja vrsta nalog. Zveza sindikatov ima posebno odgovornost za obveščanje v združenem delu, v izpolnjevanju stališč se bomo ob politični podpori sindikata in ostalih družbenopolitičnih organizacij aktivno vključevali tudi uredniki, novinarji in organizatorji obveščanja v vseh okoljih in na vseh ravneh.

Namen srečanja v Žireh je bil predvsem opredeliti tiste naloge, ki jih moramo izpolnjevati zlasti uredniki, novinarji in organizatorji obveščanja. Ustavno o ustreznosti opredeljene pravice do pravočasne, vsestranske in popolne obveščanosti se v praksi še ne uresničujejo v dovolj veliki meri. To pomeni, da ljudje še vedno ne razpolagajo s tistimi informacijami, ki jih nujno potrebujejo za odločanje o vseh pomembnejših družbenoekonomskih vprašanjih.

Uvodoma je treba pojasniti, da naloge, ki jih bomo nanašali, niso kratkoročne in niti ne zadevajo vseh okolij. Stanje je na področju informiranja je povsod tesno povezano s kvaliteto samoupravnih odnosov in obratno. Zato naj bodo naslednje naloge predvsem napotilo in usmeritev za akcije, ki naj zagotovijo objektivnemu, vsestranskemu in hitremu obveščanju tisto me-

SLO in DS

BLOKOVSKA RAZDELJENOST SVETA

Posebno težavo v razvoju sodelovanja med narodi in državami sveta predstavljajo VOJAŠKOPOLITIČNE ORGANIZACIJE (vojaški bloki), v katere so vključene nekatere kapitalistične in nekatere socialistične države.

Pod vplivom vodilne kapitalistične sile Združenih držav Amerike so ustanovili nekaj vojaškopolitičnih organizacij, ki tvorijo zahodni vojaškopolitični blok. V njem so zajete ZDA, Velika Britanija, Kanada, Norveška, Danska, ZR Nemčija, Belgija, Nizozemska, Luxemburg, Francija (Francija in Grčija sta ostali politično vezani na ta blok, čeprav sta obe izstopili iz njegove vojaške organizacije), Portugalska, Italija, Islandija, Turčija, Grčija, Pakistan, Iran, Malaja, Tajland, Filipini, Nova Zelandija in Avstralija. Te države so uvrščene v NATO, CENTO, SEATO in druge pakte (NATO – Severnoatlantski pakt, CENTO – Centralni pakt, SEATO – Pakt za jugovzhodno Azijo).

Združene države Amerike imajo tudi posebne vojaške sporazume z okoli 50 kapitalističnimi državami.

Če k tem vojaškopolitičnim organizacijam dodamo še številne organizacije političnega oziroma ekonomskega značaja, potem je jasno, da je kapitalistični svet danes povezan s številnimi vezmi. Osnovni motiv njihovega povezovanja je v bistvu povezovanje ekonomskih, političnih in vojaških sil, da se skupno uprejo gibanjem in težnjam ljudstev in izkoriščanih razredov, ki zahtevajo nove družbene odnose v svetu.

En del socialističnih držav je vključen v vojaškopolitično

organizacijo, ki se imenuje VARŠAVSKI PAKT. Varšavskemu paktu pripadajo: Sovjetska zveza, Bolgarija, Madžarska, DR Nemčija, Poljska, Romunija in Češkoslovaška. Tej vojaškopolitični organizaciji je v začetku pripadala tudi Albanija, vendar je pozneje izstopila.

Ustanavljajoč svojo vojaškopolitično organizacijo, so države, ki so vključene v Varšavski pakt, poudarjale, da to počno zaradi skupne obrambe in vzajemne pomoči v primeru, da bi bila katerakoli med njimi napadena, in ta nevarnost je objektivno tudi obstajala. To organizacijo so ustanovili šele potem, ko se je večina kapitalističnih držav že vključila v različne vojaške oziroma politične in ekonomske organizacije.

Nasproti grupiranju v vojaške bloke in razdelitvi sveta na vojaškopolitične organizacije je nastalo široko gibanje neuvrščeni držav: v njihovem začetku in razvoju je Jugoslavija najaktivneje sodelovala. Danes tvorita gibanje neuvrščeni držav skoraj dve tretjini držav sveta in s tem tudi pretežni del svetovnega prebivalstva. To gibanje s svojim bojem za mir in enakopravno sodelovanje in odnose v svetu, kakor tudi za preseganje blokove razdeljenosti sveta dobiva vse več pristašev na vseh celinah.

Vojaškopolitična razdeljenost sveta je nevarna za mir, ker otežkoča razvijanje ekonomskega, političnega, kulturnega in drugega koristnega sodelovanja med narodi in državami. Namesto da bi vzpodbujale povezovanje sveta, so te organizacije pripeljale do njegove delitve.

Vojaškopolitično grupiranje sveta je škodljivo za mir tudi

zato, ker prispeva k VODENJU POLITIČNE SILE. Opirajoč se na svoj položaj v tako velikih in močnih vojaškopolitičnih grupacijah, ki imajo velike ekonomske in vojaške možnosti, pridobivajo velike sile, ki vodijo te grupacije, še večje možnosti, da vplivajo na razvoj dogodkov v svetu, seveda skladno s svojimi interesi. S tem zmanjšujejo možnosti drugih držav, celo tistih, ki so tu neposredno prizadete, da enakopravno sodelujejo v razreševanju vprašanj, ki so splošnega pomena.

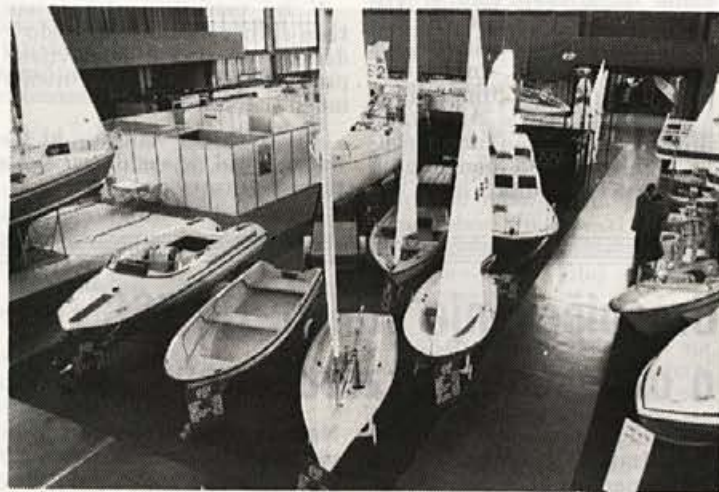
Dokler bo veljala »politika sile«, bodo druge države vedno lahko trpele, bodisi zaradi tega, ker se velike sile sporazumevajo, bodisi zato, ker se spopadejo. Kajti njihovo sporazumevanje lahko poteka na škodo drugih. Če so v spopadu, potem lahko prisilijo še druge države, da se tudi med seboj

spopadejo, čeprav same tega ne bi želele.

Obstoj vojaškopolitičnih organizacij spodbuja tudi tekmo v oboroževanju. Ta tekma je zelo nevarna, ker prispeva k nadaljni delitvi sveta in zaostrovanju odnosov med vojaškimi bloki. Še posebej povzroča veliko škodo napredku človeštva tekma v oboroževanju zato, ker se vsako leto izločajo ogromne vsote (za oboroževanje se v svetu letno porabi čez 200 milijard dolarjev) za oboroževanje, posebno v državah, ki predstavljajo velike sile.

To so temeljni vzroki spopadanja razredov, narodov in držav v svetu. To so istočasno tudi temeljni vzroki sodobnih vojn.

Vsaka posamezna vojna ima svoje konkretne vzroke. Vendar le-ti v bistvu vedno izhajajo iz tistih vrokov, ki so splošni za vse vojne.

TOZD Plastika je razstavljala na sejmu ALPE ADRIA svoje izdelke

Norveški skakalci, ki so sodelovali na zaključku v Planici, pod vodstvom trenerja Ludvika Zajca

Nujna dograditev prostorov za novo šolo v Radovljici

Zaradi povečanega števila šoloobveznih otrok v zadnjih letih, spričo naglega povečanja stanovalcev na območju Radovljice, je morala osnovna šola A. T. Linhart v Radovljici preiti na dvoizmenski pouk v vseh oddelkih od 1. do 8. razreda. Obstoječi razredni oddelki so s po 31 učenci najštevilnejši v naši občini, hkrati pa je takšna zasedba tudi najbolj številna na Gorenjskem.

Spričo takšnih, lahko bi rekli nevzdržnih razmer v ra-

dovljiški šoli, je izobraževalna skupnost na izvršnem svetu OS Radovljica in na vseh družbenopolitičnih organizacijah sprožila postopek za dopolnilno združevanje sredstev za dograditev 16 učilnic, od teh v prvi fazi osem, in prav toliko v drugi. Predlog aneksa k samoupravnemu sporazumu srednjeročnega plana izobraževalne skupnosti Radovljica je bil v marcu v javni razpravi v vseh TOZD in OZD, kjer smo se odločali o potrditvi tega aneksa.

Delovna Čebelarstva družina Radovljica

O prizadevnih čebelarjih in učinkih njihovega marljivega in nadvse koristnega dela, vemo, roko na srce, kaj malo, ali pa skoraj nič, čeprav se bržčas vsi radi posladkamo z medom in drugimi čebeljimi proizvodi, ki sodijo med najbolj uspešna naravna zdravila.

Čebelarstva družina Radovljica, ki šteje 53 članov je na rednem občnem zboru ocenila svoje delo, ki so ga prizadevni čebelarji opravili v zadnjih dveh letih. Govorili so tudi o pomenu zbirke v Čebelarstvu muzeju, edinem te vrste v naši

državi in menda, z najbolj izvršnimi med evropskimi tovrstnimi zbirkami. Največ razprav na občnem zboru je veljalo tokrat boleznim in zdravljenju čebeljih družin, povezovanju s kmetijstvom in oskrbi s sladkornim in drugim potrebnim materialom za vzrejo čebel. Člani radovljiške čebelarstva družine imajo na skrbi nad 630 čebeljih družin, zato so sklenili, da se bodo v poletnem času sestajali izmenično pri posameznih čebelnjakih in se pogovarjali o praktičnih čebelarstvih vprašanjih.

Optimistične turistične napovedi

V gostinstvu in turizmu naše občine računajo, tako so tudi zapisali v letošnji resoluciji, da bodo v letu 1982 prislužili za štiri odstotke več deviz kot lani. Devizni iztržek naj bi torej letos znašal okoli 16 milijonov dolarjev? Upati

smemo, da se bo načrt uresničil tudi zaradi tega, ker načrtujejo za letos usposobiti oz. pridobiti okoli petsto novih turističnih ležišč, ki bodo na voljo gostom že v letošnji turistični sezoni.

Organiziranost ZSMS

V naši občini je 76 osnovnih organizacij ZSMS v katerih je včlanjenih nad 2.600 mladih. V združenem delu je 38 osnovnih organizacij, v krajevnih skupnostih 24 in 11 v osnovnih in drugih šolah. Razen tega delu-

jejo tudi tri osnovne organizacije ZSM v enotah JLA na območju občine. Najbolj aktivne so OO ZSMS v manjših krajevnih skupnostih, med katerimi je ocenjena za najboljšo OO ZSMS Gorjuše Koprivnik.

Uspele volitve v celi občini

V četrtek 11. marca je na 96 voliščih v združenem delu prišlo volit delegate za zbor združenega dela in za skupščine SIS od 11.784 vpisanih volilcev, 10.906 volilcev, ali 92,55% in od 999 zasebnih obrtnikov in njihovih delavcev 868 ali 86,89% vseh upravičencev. V nedeljo 14. marca je na 71 voliščih v 20 KS od 23.558 vpisanih, prišlo na volitve 21.348 volilcev ali 92,96%.

Kmetje so se na 42 svojih voliščih odrezali še boljše. Od 2.154 vpisanih, jih ni prišlo zaradi upravičenih razlogov na volitve le osem, odstotek njihove udeležbe na volitvah pa znaša kar 99,63%. Izidi udeležbe volilcev na volitvah v združenem delu in v krajevnih skupnostih uvrščajo radovljiško občino na drugo mesto na Gorenjskem.

Predlog družbenega dogovora o namenski uporabi turistične takse v obdobju 1982 - 1985, ki ga je posredoval v obravnavo izvršni svet OS Radovljica vsem zborom občinske skupščine na ločenih sejah 10. marca, so vsi trije zbori soglasno zavrnil. Vzrok je v nesprejemljivih določilih dogo-

vora o njegovi veljavnosti, če ga podpiše 40 občinskih skupščin, 0,10% združevanju sredstev iz takse za katere ni nobenega utemeljenega obračuna, pa tudi zaradi nesprejemljivih meril skupnega financiranja turističnih potreb v SR Sloveniji s strani TZ Slovenije.

Investicije lani

Lani je bilo v občini Radovljica končanih skupaj 54 investicij s sklepno vrednostjo 465,853.000 din. Gospodarske delovne organizacije so kon-

čale 37 investicijskih objektov v vrednosti 412 milijonov din, negospodarske pa 17 investicij s končno vrednostjo 53,847.000 din.

Dohodek in OD v letu 1981

Gospodarske delovne organizacije v radovljiški občini so v letu 1981 povečale dohodek za okoli 35% v primerjavi z letom 1980, za osebne dohodke pa so porabili za 34% več sredstev kot pred-

lanskim. Poprečni mesečni čisti osebni dohodek na delavca v gospodarstvu je bil lani 10.988 din, kar je za 35% več kot leto prej, vendar pa so bili realni osebni dohodki v poprečju nižji za 55%.

Dober obisk razstav v Šivčevi hiši v Radovljici

V razstavnih prostorih Šivčeve hiše v Radovljici, ki so se lani povečali za še eno sobo, so po programu Muzejsko galerijskega odbora pri Kulturni skupnosti Radovljica delavci Muzejev radovljiške občine postavili lani devet razstav, od teh osem likovnih in eno fotografsko. Razen teh je z eno razstavo gostovala Narodna galerija iz Ljubljane. Vzgojno varstvena organizacija Radovljica je predstavila otroške likovne izdelke, Zavod Matvejeva Langusa pa risbe in ročna dela svojih učencev. Likovnega združenja Varaždin, ki jih je povabila ZKO Radovljica.

Najbolj obiskana je bila, kot že nekaj let nazej, novoletna razstava likovnikov radovljiške občine, ki si jo je ogledalo skoraj 1500 obiskovalcev. Zelo odmevne so bile prva samostojna razstava akademskega kiparja Staneta Kolmana z Bleda, Jaka Torkarja z Jesenic in Borisa Kebeta, ki je preminil prav v času razstave njegovih del lanskega maja in Bonija Čeha, letošnjega Pre-

šernovega nagrajenca. Vse razstave, ki so že dosegle zavidno kakovostno raven, si je lani ogledalo 8.852 domačih in tujih obiskovalcev, kar je približno toliko kot leto prej, vendar pa nad 1500 več kot leta 1979.

Novost v letu 1981, ki so jo začeli uvajati organizatorji razstav v Šivčevi hiši so glasbeni in pevski koncerti in recitali, s katerimi so popestrili otvoritev razstav.

Razstave v teh galerijskih prostorih se postopoma že uvrščajo med pomembnejše slovenske likovne prireditve in štejejo med najbolj obiskane v Sloveniji, čeprav se to ne odraža tudi v deležu Kulturne skupnosti Slovenije za galerijsko dejavnost, ki Šivčevo hišo ne uvršča v svoj program. Očitno člani strokovnih odborov za likovno dejavnost pri slovenski kulturni skupnosti niso bili na nobeni razstavi v Šivčevi hiši, sicer ne bi tako trdovratno zavračali vloge za sofinanciranje te dejavnosti v teh prostorih.

*Vsem delavcem
čestilamo za 27. april
dan OF in 1. maj
praznik dela*

Vpliv alkohola in medikamentov na voziško sposobnost

Alkohol

Alkohol je brezbarvna tekočina, značilnega vonja, lažja od vode, ki lahko hlapi in je strupena. Poznamo več vrst alkohola. Poleg etilnega so še metilni, propilni, amilni alkohol in glicerol. Kadar govorimo o alkoholu, mislimo na etilni alkohol, ki ga vsebujejo običajne alkoholne pijače. Etilni alkohol nastaja pri vrenju sladkorja (običajno iz sadja), s pomočjo gljiv kvasovk. Pri izogrevanju se alkohol pretvarja v vodo in ogljikov dioksid. Najnevarnejši za človeka je metilni alkohol, ki se pridobiva s suho destilacijo lesa ali na sintetičen način. V organizmu se pretvarja v mravljično kislino, ki uničuje živčne celice. Za človeka je nevaren že v zelo majhnih količinah, ker uničuje vidni živec in človek zaradi tega lahko trajno oslepi. Običajno pride alkohol v organizem s pitjem alkoholnih pijač, lahko pa tudi z vdihavanjem njegovih hlapov ali čez kožo. Proces resorpcije alkohola v želodcu traja okoli 90 minut. V tem času doseže tudi največjo koncentracijo v krvi. Izloča se počasi, odvisno od količine zaužitega alkohola. Manjše količine se izločijo č do 12 urah, za večje količine pa je potrebno tudi do 24 ur. Posamezni človeški organi so zoper alkohol različno odporni. Največje koncentracije so v jetrih, nato v možganih, srcu, ledvicah ite.

Učinkovitost alkohola oz. hitrost resorpcije je odvisna od več dejavnikov:

- resorpcija je počasnejša, če uživamo alkohol po jedi, ki je obilna po beljakovinah (meso, perutnina, ribe, jajca). V tem primeru je maksimalna koncentracija do 20% manjša kot takrat, kadar pijemo na tešče oz. na prazen želodec;

- hitrost resorpcije je odvisna od števila in širine krvnih žilic v želodčni sluznici; razni toniki in sifoni, ki vsebujejo dosti ogljikovega dioksida in jih pijemo skupaj z alkoholom, širijo zaradi ogljikovega dioksida krvne žile in tako se alkohol še hitreje absorbira, zato pozor pred »špricarjic«. Alkohol krvne žile zožuje, zato tudi ljudje, ki stalno pijejo, prenesejo več alkohola in niso tako hitro pijani;

- učinkovitost alkohola zavisi tudi od duševnega stanja osebe, ki ga uživa. Če je človek duševno razrvan, nerazpoložen, depresiven, izčrpan ali neprespan, bo vpliv alkohola veliko večji.

Ko alkohol doseže maksimalno koncentracijo, se začne proces izogrevanja. V eni uri zgori ca. 8 g alkohola. Največ alkohola se pretvori v jetrih, zato je tudi običajna bolezen

kroničnih alkoholikov razpad oz. ciroza jeter. Mlečno kislino, ki je produkt izogrevanja, absorbirajo različna druga tkiva, v katerih se razgradi v ogljikov dioksid in vodo. Za izogrevanje so potrebni kisik, fermenti in vitamini; pomeni, da proces izogrevanja odvzema organizmu prepotrebne vitamine. Po drugi strani pa pomanjkanje vitaminov upočasni zgorevanje alkohola, kar nujno škodi organizmu v celoti. To potrjuje stanje, v kakršnem so kronični alkoholiki, ki običajno nimajo apetita in so slabo prehranjeni. Pri izogrevanju 1 g alkohola se porabi 7 kalorij, to je seveda izgubljena energija, ki ne služi ničemu. Občutek, da nas alkohol »pogreje«, ne izvira iz sproščenih kalorij, temveč iz tega, ker alkohol širi periferne žile v koži, ki zaradi boljše prekrvavitve postane toplejša. Po drugi strani pa se na tak način organizem ohlajuje, kar pa zaradi iluzije, da je koža topla, prizadeta oseba niti ne občuti. Dosti je primerov, ko alkoholiki umrejo zaradi mraza, ker so prepričani, da jih alkohol ščiti pred mrazom, kar je seveda le iluzija.

Alkoholne pijače delimo po odstotku alkohola na močne in slabe. Močne alkoholne pijače vsebujejo prek 30% alkohola in sem štejemo npr. rum, vodko, whisky, vinjak itd. Slabe pa pod 30% alkohola, npr. vino, likerji, pivo itd. Kot sem že omenil, koncentracija alkohola v krvi doseže maksimum 30-90 minut po zaužitju. Po tem času se alkohol počasi razgrajuje in koncentracija alkohola v krvi pada.

(nadaljevanje prihodnjic)

Novice, novice

V sezoni 1982/83 je planirano v alp. svetov. pokalu 30 tekem za moške in 24 tekem za ženske. Uvaja se nova disciplina SUPER G (super veleslalom) - 5 tekem pri moških in 4 pri ženskah. Kombinacije bodo 3. V Jugoslaviji bodo prirejene 4 tekme in sicer: SMUK - Sarajevo (moški in ženske), SLALOM - Maribor (ženske) ter VELESLALOM - Kranjska gora (ženske).

Völkl je v sezoni 1981/82 prodal 180.000 parov alpskih in tekaških smučí ter 160.000 tehniških loparjev.

Kanadska poslovna vodstva in finančna sredstva naj bi pomagala firmi za čevlje CABER, da postane spet svetovna sila št. 2. Za leto 1982/83 planirajo celotni promet 36 Mio lir (CABER + SPALDING, ki je v isti grupi). To bi pomenilo povečanje prometa za 20%.

Obiski, obiski, obiski, obiski, obiski

Italijanski kupci čolnov na obisku v Elanu

ELAN SMUČI

*Elan smučí imaš na razpolago,
da na konec tekmesi privoščiš smago
Nerjemi tem, ki glasno govore,
da so Kneissel smučí ta najboljše.
Ampak to se govori med ljudmi,
da to se govori med ljudmi.
Ko tekma se končuje
Elan xmaguje.*

*Aljoša Dolhar z.A.
Kranjska Gora*

Gradnja objekta hladilne vode

Letos bomo letovali tudi na Cresu in v Čateških toplicah

Ze lansko leto smo se dogovarjali za nakup novih počitniških enot, da bi povečali svoje počitniške kapacitete. Tako smo se dogovorili za nakup 5 prikolic in 7 stanovanj.

Dve od petih naročenih prikolic nam je IMV dobavil res že lansko leto tik pred začetkom kolektivnega dopusta in smo jih nato prav na hitro odpeljali in postavili na Malem Lošinju, kjer smo še dobili prostor. Ta prostor sicer ni bil najboljši, vendar je bilo drugje že vse zasedeno. Letos bomo poskušali za te prikolicе najti v samem kampu boljši prostor.

Tri prikolicе pa smo dobili prav te dni. Ze lansko leto se je komisija za družbeni standard odločila, da bomo na želje, zlasti starejših delavcev, ki niso več tako zdravi in ki jim je morje premrzlo, postavili dve prikolici v Čateške toplice. Ze lansko leto so se nekateri prijaviteli, da bi vsaj letni dopust preživeli v Čateških toplicah, toda žal nam prikolic niso dobavili.

Letos je komisija lanskega sklepa ponovno obravnavala in ga potrdila. Tako sta sedaj obe prikolici že v Čateških toplicah. Za tretjo prikolico pa se je komisija odločila da jo zaenkrat, tudi na želje že kar pre-

cejšnjega števila interesentov, postavimo v Uliko, naturistični kamp blizu Červarja.

Tudi stanovanja na otoku Cresu so sedaj že zgrajena. Če se bo podjetje Slovenijales, s katerim smo se dogovorili za opremo teh stanovanj, držal pogodbe, bodo stanovanja nared za uporabo že za prvomajske praznike.

Ker pa je to novo počitniško naselje in nekoliko samo zase, med krajema Martinščica in Miholaščica, morda za to prvo letovanje ne bo še najbolje poskrbljeno za preskrbo s hrano in za druge usluge, ki jih ljudje na počitnicah potrebujejo. Zato bo treba po kaj skočiti tudi v eno od bližnjih vasi. Zagotovo pa bo poskrbljeno, da bo v samem počitniškem naselju mogoče dobiti tisto najosnovnejše, kar je potrebno za preživljanje.

Te dni smo tudi zvedeli, da se delovne organizacije, ki so lastnice teh novo zgrajenih letoviških stanovanj, že dogovarjajo, da bi se združile in same še kaj naredile, da bi letovanje lahko potekalo kot je treba. Najbrž se jim bomo priključili tudi mi in po svojih močeh prispevali, da bi tudi to prvo letovanje na Cresu bilo kar se da prijetno in udobno. Z. P.

Tuji vojaški atašeji v Elanu

ŠPORT

Srečanje smučarjev Elana v Št. Janžu na Koroškem

V soboto, 27. 2. 82 se je štirideset smučarjev iz ELANA Begunje udeležilo tekmovanja v veleslalomu, ki so ga pripravili delavci iz ELAN Brnca ob tehnični izvedbi Š. D. Sentjanž v Rožu. V lepem sončnem vremenu in dobro pripravljeni progi je merilo svoje moči več kot šestdeset smučarjev ELANA. V ženski kategoriji žal nismo imeli predstavnice, zato pa so bili naši tekmovalci toliko bolj uspešni v moških kategorijah. Z lepimi vtisi smo zapuščali Št. Janž, oboji odločeni, da se bomo še srečali in še poglobili naše sodelovanje.

Mesto	Štev.	ime	čas	dežela
1.	8	Kunčič Christl	1,07,74	Elan A
2.	2	Dauscher Helga	1,12,48	Elan A
3.	7	Hebein Gertrude	1,14,23	Elan A
4.	5	Lindner Dolores	1,15,61	Elan A
5.	1	Suppick Erika	1,25,22	Elan A
6.	9	Debevec Sophie	1,56,57	Elan A
7.	4	Monfreda Sylvia	3,18,48	Elan A

MOŠKI nad 50 let:

1.	11	Mulej Stanko	1,01,52	Elan YU
----	----	--------------	---------	---------

MOŠKI od 41 do 50 let:

1.	12	Bohinc Janez	56,54	Elan YU
2.	10	Perkovič Franc	58,07	Elan YU
3.	18	Palovšnik Albin	59,96	Elan YU
4.	17	Spendier Kurt	1,01,66	Elan A
5.	16	Valte Joža	1,02,69	Elan A
6.	15	Horvat Janez	1,02,74	Elan YU

Moški od 31 do 40 let:

1.	24	Šmit Vito	53,53	Elan YU
2.	22	Moschitz Willi	56,03	Elan A
3.	28	Peternel Janez	56,61	Elan YU
4.	27	Legat Marjan	57,94	Elan YU
5.	46	Potočnik Peter	59,29	Elan YU
6.	26	Štefelin Anton	1,00,12	Elan YU
7.	29	Dežman Jože	1,02,13	Elan YU
8.	20	Bešter Jože	1,02,64	Elan YU
9.	25	Kržišnik Lado	1,03,78	Elan YU
10.	23	Šlibar August	1,04,50	Elan YU

Moški do 30 let:

1.	54	Krivic Janez	53,27	Elan YU
2.	59	Mulej Tine	53,47	Elan YU
3.	51	Mikič Lado	54,80	Elan YU
4.	61	Božič Vili	55,72	Elan YU
5.	58	Gerčar Mirko	56,32	Elan YU
6.	33	Grafenauer Valentin	56,80	Elan A
7.	45	Inze Heinz	57,20	Elan A
8.	43	Gerčar Mato	57,73	Elan YU
9.	32	Elbe Stefan	57,92	Elan A
10.	38	Hrovat Danilo	58,14	Elan YU
11.	36	Wrolich Christian	58,18	Elan A
12.	44	Ferkolj Janko	59,30	Elan YU
13.	34	Lavrič Vito	1,00,44	Elan YU
14.	56	Ahčin Pavel	1,00,65	Elan YU
15.	53	Komar Gottfried	1,00,82	Elan A
16.	60	Bervas Niko	1,01,79	Elan YU
17.	37	Langus Mirjan	1,02,65	Elan YU
18.	40	Bervas Rado	1,02,85	Elan YU
19.	47	Knafl Josef	1,03,49	Elan A
20.	49	Dragan Milan	1,03,62	Elan YU
21.	48	Kapus Jakob	1,03,87	Elan YU
22.	52	Branz Ernst	1,05,54	Elan A
23.	39	Happe Walter	1,05,71	Elan A
24.	50	Trdina Srečo	1,10,37	Elan YU
25.	62	Tengg Herbert	1,21,73	Elan A

K. T. SŠD ELAN
Alpska sekcija

Tekmovanje kegljačev med TOZD, DSSS v borbenih partijah

V soboto, 27. III. 1982 popoldan je bilo tekmovanje kegljačev kegljaške sekcije SŠD Elan na kegljišču v domu upokojencev v Radovljici.

Ekipa TOZD Plastika je nastopila samo z dvema igralcema namesto s petimi, tako da nista končala tekme.
Blažič Alojz

REZULTATI:

1. TOZD - VZDRŽEVANJE: 347 kegljev (Kocjančič, Hanžič, Toman, Stroj, Hrvat)
2. TOZD - ŠPORTNA ORODJA: 295 kegljev (Babič, Mandelj, Kelih, Blažič, Djelalija, Jauh)
3. TOZD - SMUČI: 247 kegljev (Sitar, Peinkir, Legat B., Legat Z., Kiler)
4. DEL. SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB: 226 kegljev (Resman, Vidic, Lavrič, Vidic M., Zajc)
5. TOZD - TRGOVINA: 171 kegljev (Jesenšek, Blažič, Cerar, Leš, Hrustelj)
6. TOZD - INŠTITUT: 141 kegljev (Kokalj, Tonejc, Praprotnik, Stare)
7. TOZD - PLASTIKA: - Brez rezultata (Hrustelj, Gosak)

Upokojili so se

1. Delavki GRMOVŠEK TONČKI, roj. 17. I. 1930, stan. Zgoša 33/a, ki je opravljala dela in naloge kontrolorja panoge II. v službi kakovosti, je prenehalo delovno razmerje z dnem 31. III. 1982 zaradi upokojitve.

2. Delavki GRUDEN MONIKI, roj. 31. III. 1937, stan. na Bledu, Ljubljanska 4, ki je opravljala dela in naloge čistilke v TOZD Vzdrževanje, je prenehalo delovno razmerje z dnem 31. III. 1982, zaradi upokojitve.

3. Delavcu ERJAVEC KARLU, roj. 24. XI. 1943, stan. Radovljica, Prešernova 15, ki je opravljal dela in naloge vodoinštalaterja I. v TOZD Vzdrževanje, je prenehalo delovno razmerje 16. IV. 1982 zaradi upokojitve.

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

GREGORJA MOŽINA

se zahvaljujem vsem za izrečena sožalja in vsem sodelavcem polizdelka za podarjeni venec na grob.

Zalujoči sin Srečko

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

MIHA LUKANA

se iskreno zahvaljujem za izrečena sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti, sodelavcem plastike pa še posebej za venec na grob.

Zalujoči sin Franci Lukan

UREDNIŠKI ODBOR: Dolhar Brane, Brejc Nuša, Knafelj Slavko, Kolman Barbara, Kos Marjan, Stare Anton, Urbanc Janez, Vrhunc Anton, odgovorni urednik Knafelj Slavko. Naša smučina šteje med proizvode 7. tč. I. odst. 36. člena Zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katera se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. (Mnenje republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SR Slovenije, št. 421-7-72).

Priprava tiska novih vzorcev smučí v oblikovalnici

TURNIR ZA III. MESSO

Št.	Ime in priimek	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	točke	Učelo
1	BLAŽIČ A.	1	1	0	0	0	0	0	0	0							2	VII.
2	KRAVČ	0	1	0	0	0	0	0	0	0							1	VIII.
3	FIR	0	0	1	0	0	0	0	0	0							0	IX.
4	RESMAN F.	1	1	1	0	0	0	0	0	0							3	VI.
5	JERŠAL	1	1	1	1	1	1	1	0	0							7	II-III.
6	OSIJC	1	1	1	1	0	0	0	0	0							4	V.
7	POKOČNIK S.	1	1	1	1	0	1	1	1	1							7	II-III.
8	BILIČ	1	1	1	1	0	1	0	0	0							5	IV.
9	VREŽKO	1	1	1	1	1	1	0	1	1							7	I-III.
10																		

Italijanska križanka

1. priimek in ime slov. skladatelja simfonične glasbe (0)

2. težka bolezen - španski spolnik - južni sadež (4)

3. iransko mesto in pristanišče na istoimenskem otoku v Perzijskem zalivu - pogumen človek, heroj - Dylan Thomas (2)

4. priimek in ime soproge umrlega iranskega šaha - reka, ki se pri Medvodah izliva v Savo (2)

5. v grški mitologiji ustanovitelj kraljestva v Argu - izkazovanje nežnosti - kem. znak za dušik (3)

6. kem. znak za kalij -

živčni pretres - žlahtni plin - soglasnik in samoglasnik (5)

7. ime pevca Šifrerja - Wyatt Thomas - ime pianista Bertonclja (4)

8. morski rak - samoglasnik - ime filmske igralkice Kravanja - kulturna in lepota rastlina iz rodu makovcev (3)

9. topliško in klimatsko zdravilišče v Boki Kotorski - os. zaimek - zaznamek na dokumentu, da je bil predložen odgovornemu uslužbencu (3)

10. pripomoček za šivanje - ital. m. ime - kem. znak za erbij (3)

11. Janez Oblak - odprto ali polzaprt plovilo, ki je nekoliko pogreznjeno v vodo - vrsta drevesa (4)

12. ime igralca Pacina - kem. znak za barij - oslov glas - naziv za vladarja (6)

A) počasno utripanje srca, pulz je manjši od 60 (0)

B) judovski duhovnik in verski učitelj - kem. znak za natrij - zadetek pri nogometu (2)

C) antično mesto in morsk pristanišče v Jordaniji - brezdušno, mehanično učenje (3)

D) dihljaj - do 7,5 cm dolg hrošč (3)

E) začetnici am. plesalca in film. igralca (1899) - navada, običaj - reka v zah. Sibiriji, 3680 km (3)

F) množina razstreliva v minah in drugem strelivu - naziv za Vojvodinca (2)

G) pogojni veznik - glavno mesto avstrijske sosedice (3)

H) slov. skladatelj in planinec, od 1845-1927, Jakob - 8. črka abecede (6)

I) ženski okrasek iz žlahtne kovine - naziv (4)

J) britanski otok v Irskem morju - glavno mesto Indijske unije (1)

K) ime sov. balerine Pavlove - primorska jed - osvežilna pijača (2)

L) drug izraz za pristojbinski - samoglasnik - soglasnik (4)

M) veznik - kem. znak za kisik - citroenov avto - različna samoglasnika (4)

N) Elanov izdelek, dve besedi (0)

O) ime igralkice Nielsen - duhovnik, ki nadomešča cerkvenega predstojnika - črka abecede (2)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															
11															
12															